

Glabbeek, Zuurbemde

Programma van Maatregelen

Auteur:

Kim Aluwé

Erkend Archeoloog:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

Het Vlaams Erfgoed Centrum heeft in september 2021 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Glabbeek, Zuurbemde.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek werd voldoende informatie gewonnen omtrent het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden hierop. Het bureauonderzoek leverde in functie van deze archeologienota voldoende gegevens op om een gefundeerd advies voor vrijgave te formuleren.

Voor de zone van de geplande werken kan de volgende specifieke verwachting worden opgesteld:

- Een vondstniveau uit het Paleolithicum en/of Mesolithicum kan in het eolisch lemig zanddek, en in eventuele boven- en/of onderliggende fluviatiele afzettingen aanwezig zijn. Een artefactensite uit de steentijd manifesteert zich als een horizontale en verticale spreiding van vondsten, die over het algemeen vooral bestaan uit stenen artefacten en houtskool. Een sporenniveau ontbreekt doorgaans voor het Paleo- en Mesolithicum. Sites uit deze periode zijn over het algemeen zeldzaam en bezitten daardoor een hoog kennispotentieel. De archeologische waarden kunnen zijn aangetast door o.m. landgebruik en de huidige bebouwing. Een lithische assemblage dat is aangetast kan evenwel nog steeds een kennispotentieel bezitten vanwege de verticale spreiding van het materiaal. Systematisch zeefonderzoek in de laatste decennia heeft namelijk aangetoond dat bij een intacte vuursteenvindplaats het materiaal een verticale spreiding kent.¹ Deze spreiding ontstaat doordat materiaal dat oorspronkelijk aan het oppervlak lag, door bodemvormingsprocessen langzaam door de top van het sediment zakt. Specifiek voor het plangebied is de verwachting op sites uit de steentijd op basis van de landschappelijke ligging op de overgang van een beekvallei naar een hoger gelegen rug als matig te beschouwen.
- Een sporenniveau uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd kan aan de top van het eolisch lemig zanddek, en in eventuele bovenliggende fluviatiele afzettingen worden aangetroffen, mogelijk aan de onderzijde van het plaggendek. Een eventueel sporenniveau is over het algemeen het beste zichtbaar vanaf de B horizont. Op basis van de landschappelijke ligging en het voorkomen van occasionele sporen/vondsten in de ruime omgeving kan voor het plangebied een matige verwachting op sporesites uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen vooropgesteld worden. Archeologisch onderzoek rond het projectgebied is echter eerder schaars, de potentiële kenniswinst bij verder onderzoek is dus groot.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

De geplande werken hebben echter nauwelijks invloed op het archeologisch bodemarchief. Bij de werken voor de verharding van de weg en de aanleg van de parking wordt slechts 10cm diep gegraven. Hierdoor blijft de bodemingreep beperkt tot de archeologisch steriele toplaag, zelfs als men rekening houdt met een buffer van enkele decimeters. Bovendien kan deze toplaag grotendeels als verstoord beschouwd worden door de bestaande aarden weg en de spontaan ontstane begroeiing. De enige diepere bodemingreep (aanleg koker onder brug) is zeer beperkt in oppervlakte en vindt bovendien plaats in de beekbedding, welke volgens historisch kaartmateriaal ter hoogte van het plangebied sterk is aangepast, waardoor ook hier de invloed op het archeologisch bodemarchief te verwaarlozen is. Tot slot, zijn de werken zeer beperkt in

¹ Deeben 1999.

breedte (slechts enkele meters), waardoor kenniswinst bij verder onderzoek beperkt zal zijn, doordat zeer waarschijnlijk slechts een klein gedeelte van een eventuele vindplaats onderzocht zal kunnen worden.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.